

RIESTAINIUKAS

*Danutės Radvilavičienės choreografija
Vytauto Barkausko muzika*

Šokį Dainų šventėje šoks jaunučiai LINELIUI ŽYDĖTI, MERGE-LEI TEKĖTI (Vestuvių) dalyje.

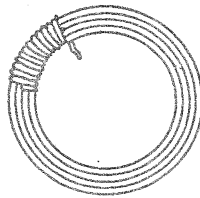
Vaikai bėga prie vestuvinių, lenktyniaudami vienas su kitu, kad tik gautų vadinamojo „vestuvių pyrago“. Dvi riestainių virtines pagauna vienas berniukas. Jį vejasi visi kiti vaikai. Berniukai pavytąjį apsupa ratu. Mergaitės įsprunka į berniukų ratelį, jį išardo, o vikriausiai pavyksta vieną virtinę atimti. Tada mergaitės apsupa vikruolę, o berniukai – berniuką. Pagaliau visi nutaria riestainius draugiškai pasidalyti. Berniukas padalija berniukams, mergaitė – mergaitėms po riestainį. Visi patenkinti, striksi. Pabaigoje vaikai sutupia ir „suvalgo“ riestainį. Koks gardus riestainis! Vaikai džiūgauja.

Šokis atliekamas žaismingai. 1-oji mergaitė ir 8-asis berniukas, iš pradžių šokę su riestainių virtinėmis, bus vadinami solistais.

Šokis aprašytas aštuonioms poroms.

Šokiui reikia 16 riestainių. Riestainio matmenys: skersmuo – 13 cm, storis – 8 cm. Riestainiai daromi iš storo kartono, apklijuojami porolonu ir apsakami plona geltona medžiagos juoste (1 pieš.). Riestainiai suveriami ant dviejų virvučių po aštuonis. Virvučių galai lengvai surišami, kad kilpą kuo greičiau būtų galima atrišti (šokyje tai padaryti reikės labai greitai).

Muzika penkių dalių. Pirmoji muzikos dalis – 16, antroji – 8, trečioji dalis – 18, ketvirtoji (su pakartojimu) – 32 ir penktoji dalis – 16 taktų. Įžanga ir pabaigos muzika – po 12 taktų. Pirmų trijų muzikos dalių metras yra 2/4, tik trečios dalies paskutinis taktas ir ketvirtoji bei penktoji muzikos dalis – 3/8 metro.

1 piešinys

ŠOKIO ŽINGSNIAI

Šokis šokamas paprastuoju, dvigubuoju, šoniniu, polkos žingsniu, siūbuojamuoju, smulkiu bėgamuoju, valso žingsniu bei šių žingsnių junginiais.

Polkos žingsnis su šoniniu

Junginį sudaro du polkos ir keturi šoniniai žingsniai.

Jis trunka keturis muzikos taktus ir atliekamas grojant pirmąją arba trečiąją muzikos dalį.

Pradinė padėtis – normali stovėseną.

1-2 taktas

Šokti du polkos žingsnius pirmyn, pradedant dešine koja.

3-4 taktas

Pasisukus ketvirtį ratuko per kairį petį, šokti keturis šoninius žingsnius dešinėn, t. y. ta pačia kryptimi, kuria buvo šokami polkos žingsniai.

Kitas junginys pradedamas vėl dešine koja. Junginį galima pradėti ir kaire koja, tada šoniniais žingsniais reikės šokti kairėn.

Kai kur šokyje bus keičiama judėjimo kryptis: du junginius reikės šokti dešinėn, du – kairėn. Tuomet po dviejų šoninių žingsnių reikės žengti žingsnį į šoną dešine koja ir nušokti ant abiejų suglaustų kojų. Kitą žingsnį šokti kaire koja priešinga kryptimi.

Polkos žingsnis ir peršokimai

Junginį sudaro du polkos žingsniai ir keturi peršokimai nuo vienos kojos ant kitos.

Jis trunka keturis muzikos taktus ir atliekamas grojant pirmąją arba trečiąją muzikos dalį.

Pradinė padėtis – normali stovėseną.

1-2 taktas

Šokti du polkos žingsnius pirmyn, pradedant dešine koja.

3 taktas

„Viens“ – persokti ant dešinės kojos puspisrėčių, kairę koja sulenkta per kelį ir įtemptą per keltį, staigiai pakelti atgal; abiejų kojų keliai beveik suglausti;

„du“ – persokti ant kairės kojos puspisrėčių į dešinės kojos vietą, o dešinę koja ištiestą per kelį ir keltį, pakelti pirmyn 30° kampu.

4 taktas

Pakartoti 3 takto judesius.

Kitą junginį pradėti ta pačia koja. Polkos žingsnį kartais reikia šokti ne pirmyn, o atgal arba vietoje.

Polkos žingsnis su švytuokle

Junginį sudaro du polkos ir keturi švytuokliniai žingsniai.

Jis trunka keturis muzikos taktus ir atliekamas grojant pirmąją arba trečiąją muzikos dalį.

Pradinė padėtis – normali stovėseną.

1-2 taktas

Pradedant dešine koja, šokti du polkos žingsnius pirmyn.

3-4 taktas

Šokti keturis švytuoklinius bėgamuosius žingsnius vietoje, pradedant dešine koja.

Stryksnis su atsitraukimu atgal

Junginį sudaro lėtas ir gana aukštas stryksnis ir valso žingsnis atgal.

Jis trunka du muzikos taktus ir atliekamas grojant ketvirtąją muzikos dalį.

Pradinė padėtis – normali stovėseną.

1 taktas

„Viens“ – žengti pirmyn platų žingsnį dešinės kojos puspisrėčiais;

„du“ – pauzė;

„trys“ – aukštai pašokus, nušokti vietoje ant dešinės kojos puspisrėčių, o kairę koja patraukti aukščiau dešinės kojos kulkėsnies.

2 taktas

Šokti valso žingsnį atgal, pradedant kaire koja.

Stryksnis ir valso žingsnis

Junginį sudaro stryksnis ir valso žingsnis. Jis labai panašus į aukščiau aprašytąjį, tik stryksnį ir valso žingsnį reikia šokti į šoną.

Jis trunka du muzikos taktus ir atliekamas grojant ketvirtąją muzikos dalį.

Pradinė padėtis – normali stovėseną.

1 taktas

„Viens“ – žengti dešinės kojos puspisrėčiais dešinėn;

„du“ – pauzė;

„trys“ – aukštai pašokus, nušokti vietoje ant dešinės kojos puspisrėčių, kairę koja pritraukti prie dešinės kojos kulkėsnies.

2 taktas

„Viens“ – žengti platų žingsnį kairės kojos puspisrėčiais dešinėn ir kryžiuoti ją priešais dešinę;

„du” – žengti dešinės kojos puspisrščiais dešinėn;
 „trys” – žengti kairės kojos puspisrščiais dešinėn ir kryžiuoti ją priešais dešinę.

Šį junginį šokti susikabinus: viena ranka laikomas riestainis, o kita ranka apkabintas greta stovinčio šokėjo riešas. Šokėjų sukabintos rankos sulenktos per alkūnes. Rankos ir riestainis laikomi sulig pečiais. Šis susikabinimas vadinamas susikabinimu per riešą.

Stryksnis ir valso žingsnis su rankų pakėlimu

Tai tas pats stryksnis ir valso žingsnis, tik 1 taktą, šokant stryksnį, rankos su riestainiu pakeliamos aukšty.

Riestainių laikymas

Riestainiai laikomi gana įvairiai. Dažniausiai – priešais sulig krūtine (1-oji pozicija), rečiau abiem rankom (3-ioji pozicija) arba viena ranka. Kartais riestainiai iškeliami aukšty.

Laisvą ranką berniukai laiko ant juosmens, mergaitės prilaiko sijonuką.

ŠOKIO EIGA

Šokėjai sustoja dešinės scenos pusės priekiniame užkulisyje bet kokia tvarka.

Be muzikos į sceną įbėga vienas šokėjas ir džiaugsmingai sušunka:

– *Svočia! Svočia atvažiavo!*

Kitas įbėgęs pritaria:

– *Va, vaikai riestainį gavo.*

Bemat pasirodo ir daugiau vaikų. Jie susiburia avanscenos dešinėje.

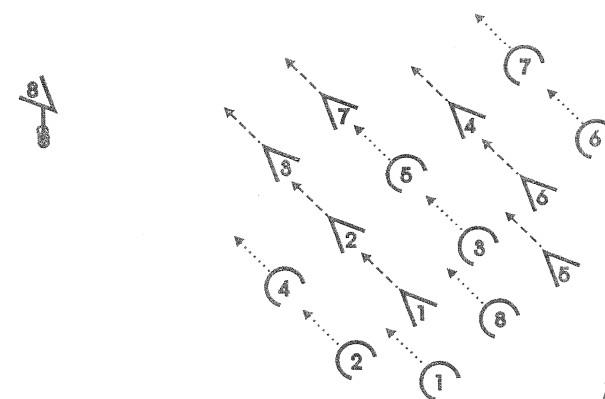
Riestainių atnešimas (12 tkt.)

Grojama šokio įžanga.

1-4 taktas

Po antrojo šokėjo patvirtinimo vaikai, lenktyniaudami vienas su kitu ir laisvai šokinėdami, bėga kairio scenos gilumos kampo link (1 brėž.).

Tuo metu pradeda groti muzika.

1 brėžinys

5-8 taktas

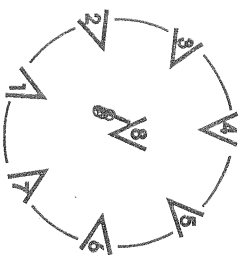
8-asis berniukas (solistas), iškėlęs dešinę ranką dvi riestainių virtines, polkos žingsniu šoka į scenos vidurį. Kiti vaikai atsigrįžta į scenos centrą ir žiūri į iškeltas virtines – nori riestainių.

9-10 taktas

Berniukai keturiais paprastaisiais žingsniais eina solisto link. Jie eidami pamažu susikabina rankomis paprastai žemai. Solistas, iškėlęs virtinę, svyruoja dešinėn ir kairėn.

11-12 taktas

Solistas keturiais paprastaisiais žingsniais apsisuka vieną kartą per dešinią petį (kartu suka ir iškeltą ranką su virtine). Berniukai eina keturis paprastuosius žingsnius atbuli, sudaro ratą ir susikabina ištiesiomis rankomis (2 brėž.).

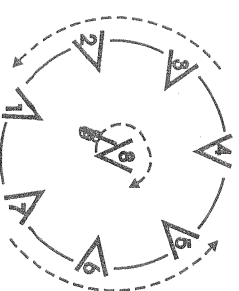

2 brėžinys

Mergaitės per 9-11 taktą šešiais paprastaisiais žingsniais atbulos sueina į eilę scenos gilumoje ir susikabina paprastai žemai (3 brėž.).

3 brėžinys

Berniukų ratas ir mergaičių eilė (16 tkt.)

Grojama pirmoji muzikos dalis.

1-8 taktas

Berniukai *polkos žingsnio su šoniniu* dviem junginiais šoka ratu į dešinę (3 brėž.).

Solistas šoka berniukų ratuko viduryje priešinga kryptimi tuo pačiu junginiu, tik ne šoniniu, o dvigubuoju žingsniu. Riestainių virtinė iškelta aukščiau.

Mergaitės šoka pirmyn *polkos žingsnio ir persėkimu* junginį pirmyn, o polkos žingsnio su švytuokle junginį – atgal.

9-16 taktas

Mergaitės pakartoja 1-8 takto judesius.

Berniukai taip pat pakartoja 1-8 takto judesius, tik žingsnį pradeda kaire koja ir juda ratu į kairę.

Solistas irgi keičia kryptį.

Riestainių virtinės atėmimas (8 tkt.)

Grojama antroji muzikos dalis.

1-4 taktas

Berniukai, stovėdami ratu apie solistą, per 1 ir 2 taktą pakelia sukabintas rankas kiek aukščiau pečių, o per kitus du taktus – nuleidžia.

Mergaitės, nepaleisdamos sukabintų rankų, aštuoniais dvigubaisiais žingsniais apsupa berniukų ratą, kaip parodyta 4 brėžinyje.

Solistas, iškėlęs virtines, dvigubuoju žingsniu sukasi vietoje dešinėn.

5-8 taktas

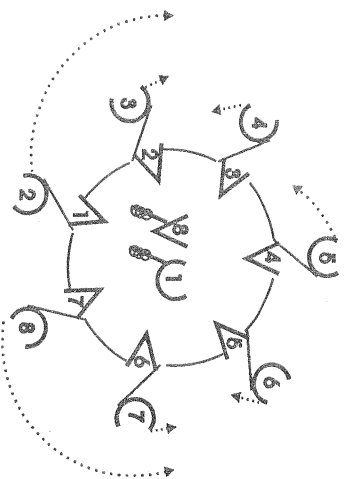
Mergaitės ryškiu kairės rankos mostu įsiteria į berniukų ratuką,

paimdamos savo berniuko dešinės rankos riešą, timplėli berniukų ratuką ir smulkiu bėgamoju žingsniu trukteli berniukus atgal – jos ištiesina ratą į eilę. Berniukų ratelis skyla tarp 1-ojo ir 7-ojo šokėjo (4-5 brėž.).

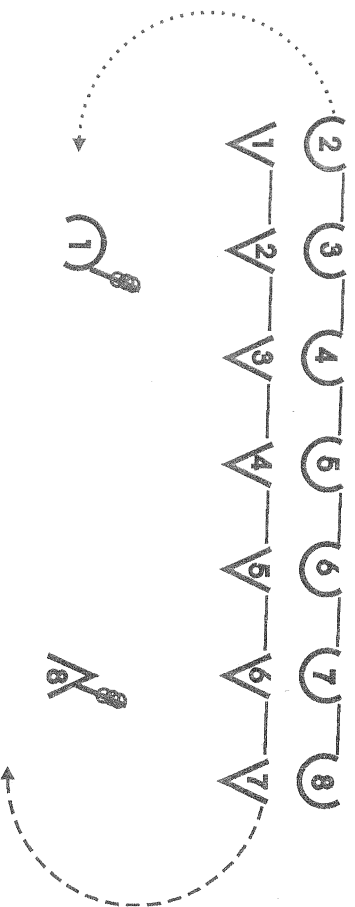
Solistė (1-oji mergaitė) 5 taktą įlenda į rato vidų pro tarpą. Pribėgusi prie solisto, tyko pastverti riestainius. 7 taktą, šoktelėjus aukštyn, jai tai pavyksta – atima iš solisto vieną riestainių vartinę.

Dvigubuoju žingsniu pirmyn šokęs solistas, netekęs vienos vartinės, staigiai atsisuka atgal. Solistė, pagavusi vartinę, bėga į kairį scenos kraštą, o solistas į dešinį (5 brėž.).

4 brėžinys

5 brėžinys

Mergaičių ir berniukų rateliai (18 tkt.)

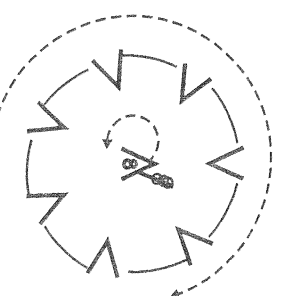
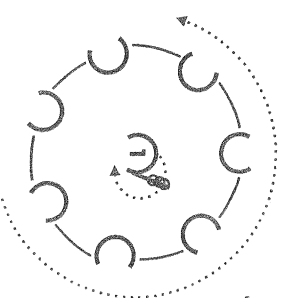
Grojama trečioji muzikos dalis.

1-16 taktas

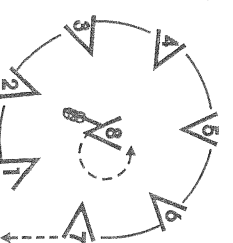
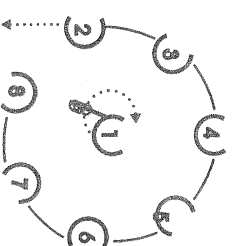
Visi, suskabinę rankomis paprastai žemai, šoka *polkos žingsnį su šoniniu*: mergaitės pradeda dešine koja dešinėn, berniukai – kaire koja kairėn. 2-oji mergaitė veda grandinėle kairiu scenos kraštu, ir mergaitės sudaro ratuką apie solistę kairėje scenos pusėje. 7-asis berniukas veda grandinėle dešiniu scenos kraštu, ir berniukai sudaro ratuką apie solistą dešinėje scenos pusėje (5-6 brėž.).

Solistai šoka tą patį junginį, tik priešinga šokančiųjų ratukuose kryptimi, o šokdami šoninius žingsnius, pasisuka į rato išorę. Riestainių vartinės laiko iškeltas aukštai.

Pabaigoje ratukai trūksta, ir 2-oji mergaitė bei 7-asis berniukas pradeda vesti į bendrą pusratį (7 brėž.).

6 brėžinys

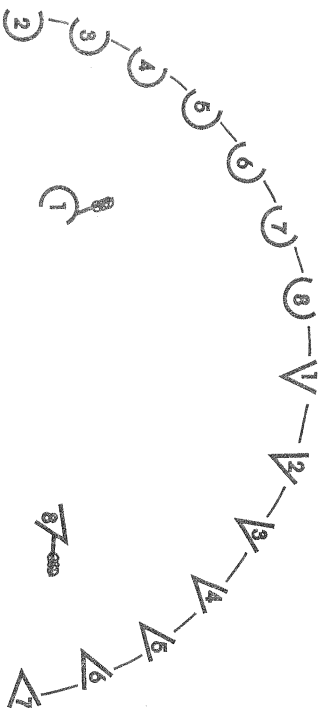

7 brėžinys

17-18 taktas

Visi šoka dar keturis šoninius žingsnius ta pačia kryptimi ir sudaro bendrą pusratį.

Solistai tuo metu atriša virines ir rengiasi dalyti riestainius (8 brėž.).

8 brėžinys

Riestainių dalijimas (16 tkt.)

Grojama ketvirtoji muzikos dalis.

1-2 taktas

Šokėjai, nepaleidę sukabintų rankų, sutupia pusratčiu. 1-asis berniukas ir 8-oji mergaitė paleidžia rankas ir lieka stovėti.

1-oji mergaitė ir 8-asis berniukas (solistai) šoka *stryksnį su asit-traukimu atgal*, kartu sviesdami riestainį stovinčiai porai. Šie šoka tą patį, ką ir solistai, tik abiem rankom gaudo jiems vertikaliai metamą riestainį.

2 taktą 7-oji mergaitė ir 2-asis berniukas atsisoja, o visi kiti dar tupi, susikabinę rankomis, ir laukia savo eilės.

3-14 taktas

Solistai kas du taktai išdalyja iš eilės riestainius likusiems šokėjams

tokiu pat būdu, kaip prieš tai. 2-oji mergaitė ir 7-asis berniukas riestainį gauna paskutiniai. Gavusieji riestainį laiko dešine ranka ir stovi vietoje.

15-16 taktas

Šokėjai siūbuoja dešinėn-kairėn, džiaugdamiesi riestainiu.

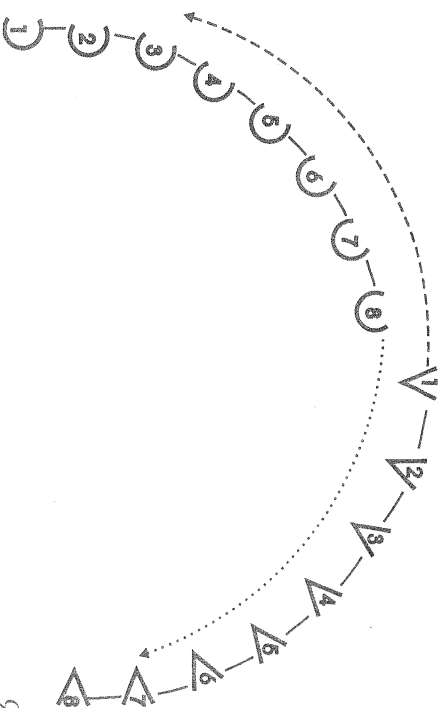
Solistai pasiima po likusį riestainį ir dviem valso žingsniais priartėja prie kitų; solistė atsisoja prie 2-osios mergaitės, solistas – prie 7-ojo berniuko. Tuo metu jie paslepia virvutę, ant kurios buvo suverti riestainiai.

Grandinėlių prasikeitimas (16 tkt.)

Kartojama ketvirtoji muzikos dalis.

17-22 taktas

Mergaitės ir berniukai sudaro atskiras grandinėles, susikabina per riešą ir du kartus šokdami *stryksnį ir valso žingsnį su rankų pakėlimu*, keičiasi vietom. Mergaitės, vedamos 8-osios, šoka pro berniukų priekį dešinio avanscenos kampo link. Berniukai, vedami 1-ojo šokėjo ir šokdami už mergaičių, eina pro gilumą kairio avanscenos kampo link (9 brėž.).

9 brėžinys

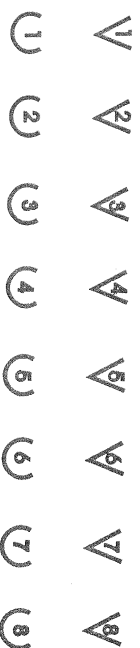
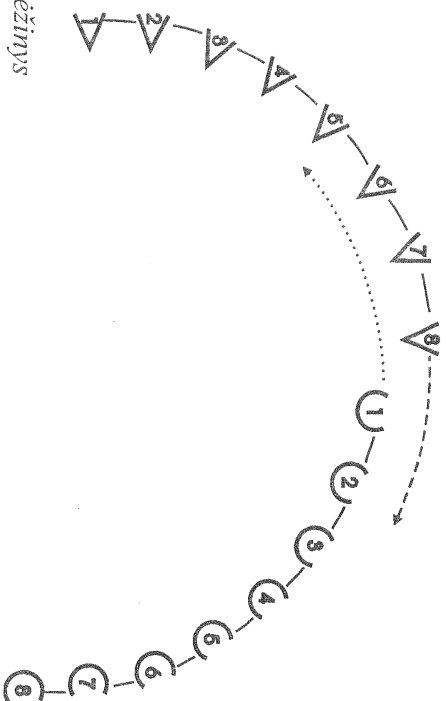
23-24 taktas

Visi šoka du valso žingsnius ta pačia kryptimi.

25-28 taktas

Šokėjai dviem stryksnio ir valso žingsnio su rankų pakėlimu junginiais, vedami 1-osios mergaitės ir 8-ojo berniuko, tuo pačiu keliu grįžta atgal (10 brėž.). Reikia taip vesti, kad scenos viduryje susidarytų dvi eilės: priekyje mergaitės, už jų berniukai (11 brėž.).

10 brėžinys

11 brėžinys

29-30 taktas
Šokėjai paleidžia sukabintas rankas. Mergaitės, laikydamos riestainį dešine ranka priešais save sulig krūtine, svyruoja dešinėn ir kairėn.

Berniukai, laikydamai abiem rankom riestainį aukštai lygiagrečiai su grindimis, sukinėja jį kas ketvirtinė: čia pasuka žemyn, čia vėl grąžina atgal – atsilošę gėrisi riestainiais ir džiaugiasi.

31-32 taktas

Berniukai pakartoja 29-30 takto judesius. Mergaitės, pakėlusios riestainį aukštyr, apsisuka vietoje dviem valso žingsniais per dešinį petį vieną kartą.

Varteliai (16 tkt.)

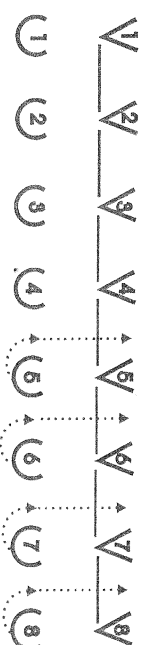
Grojama penktoji muzikos dalis.

1-2 taktas

Berniukai paima riestainį į dešinę ranką ir, susikabinę per riešą, sudaro vartelius. Riestainiai laikomi taip, kad skylė būtų nukreipta į žiūrovus.

5-oji, 6-oji ir 7-oji ir 8-oji šokėja, pasisukusios per dešinį petį, dviem valso žingsniais pralenda pro vartelius į gilumą, praeidamos pro dešinį savo berniuko petį. 1-oji, 2-oji, 3-ioji ir 4-oji mergaitė tuo tarpu šoka du valso žingsnius vietoje.

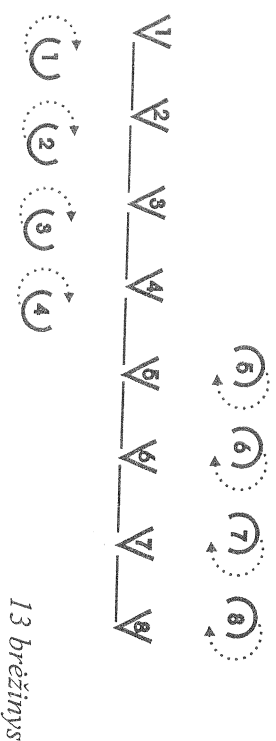
Mergaitės riestainį laiko priešais save dešine ranka sulig krūtine (12 brėž.).

13 brėžinys

3-4 taktas
Visos mergaitės dviem valso žingsniais, laikydamos riestainį priešais save dešine ranka, apsisuka per dešinį petį 3/4 rato vietoje.

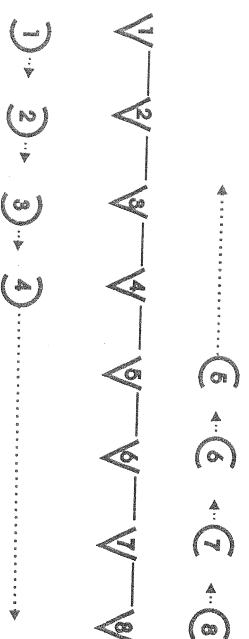
Berniukai toliau stovi sudarę vartelius (13 brėž.).

5-8 taktas

Mergaitės šoka keturis valso žingsnius pirmyn: 1-oji, 2-oji, 3-ioji ir 4-oji – dešinio scenos krašto link, o 5-oji, 6-oji, 7-oji ir 8-oji – kairio (14 brėž.). Riestainiai iškelti dešine ranka aukštyn (skylių priešais save).

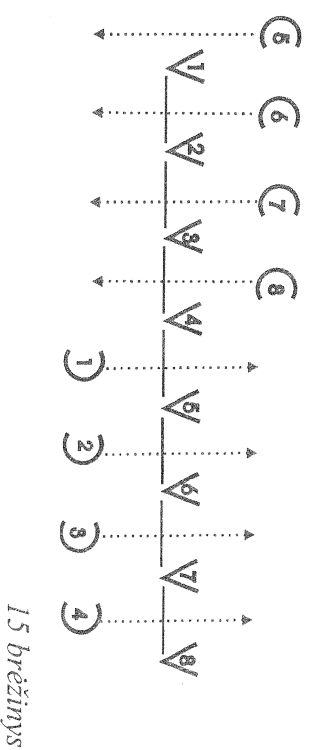
Berniukai, nesulenkdami rankų per alkūnes, nuleidžia rankas pirmyn sulig pečiais.

9-10 taktas

Berniukai vėl pakelia rankas ir laiko vartelius, o mergaitės dviem valso žingsniais pro juos pralenda (15 brėž.).

Lisdamos jos riestainį laiko ties krūtine.

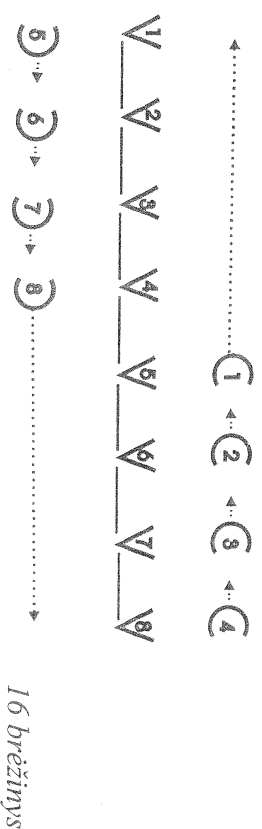
11-12 taktas

Mergaitės dviem valso žingsniais apsiskuka 3/4 rato vietoje per dešinį petį.

Berniukai laiko vartelius.

13-16 taktas

Mergaitės, iškėlusios riestainį, keturiomis valso žingsniais grįžta prie savo berniuko ir 16 taktą įeina į tarpus tarp jų. Visi sustoja į eilę. Berniukai rankas nuleidžia (16-17 brėž.).

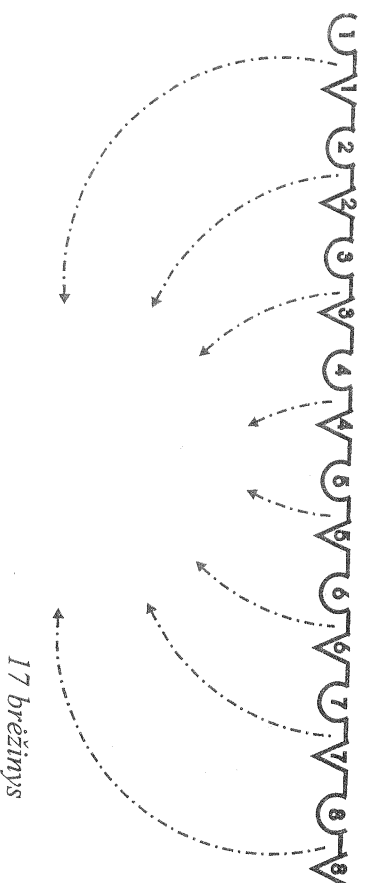
Rato sudarymas (4 tkt.)

Grojama įžanga (1-4 taktas).

1-3 taktas

Šokėjai, laikydamiesi riestainį skylyje į šoną ir pasilenkę, bėga dvylika

smulkių žingsnelių pirmyn ir sudaro ratuką (17 brėž.).
Bėgami į centrą, šokėjai ranką su riestainiu kelia aukštyn.

4 taktas

Šokėjai dviem paprastaisiais žingsniais pasisuka per dešinį petį į rato išorę. Visi ranką su riestainiu nuleidžia sulig krūtine.

Rato didinimas (16 tkt.)

Grojama pirmoji muzikos dalis.

1-4 taktas

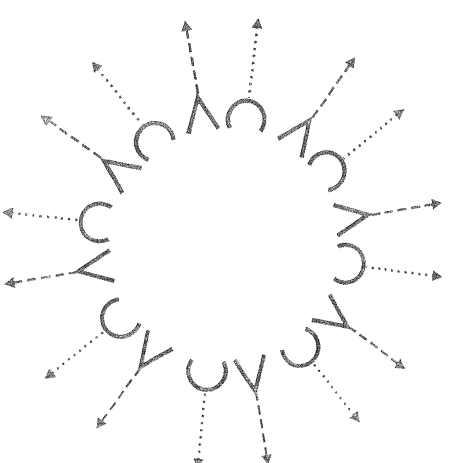
Šokėjai šoka *polkos žingsnį su persėkimais* į rato išorę. Taip jie didina ratą. Riestainis laikomas sulig krūtine priešais save (18 brėž.).

5-8 taktas

Visi šoka *polkos žingsnį su švytuokle* vietoje, apsisukdami per dešinį petį du kartus. Riestainį laiko iškelta aukštai.

9-12 taktas

Visi pakartoja 1-4 takto judesius, dar didindami ratą.

18 brėžinys

13-16 taktas

Visi šoka *polkos žingsnį su švytuokle*: mergaitės riestainį pakelia aukštyn ir per polkos žingsnį apsisuka du kartus per dešinį petį; berniukai, šokdami atbuli, polkos žingsniu sumažina ratuką.

Du ratai (8 tkt.)

Grojama antroji muzikos dalis.

1-4 taktas

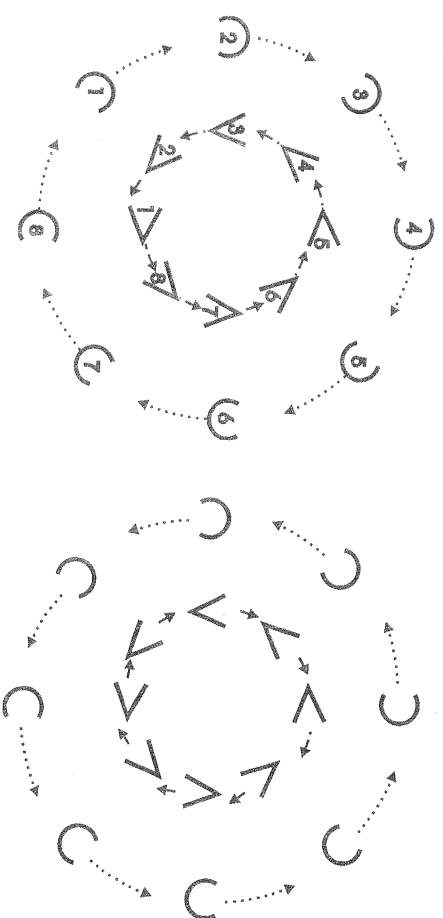
Mergaitės, riestainį laikydamos ties krūtine ir pasisukusios ketvirtį ratuko į dešinę, šoka dvigubuoju žingsniu ratu kairėn.

Berniukai, riestainį iškelę aukščiau galvos ir pasisukę ketvirtį ratuko į kairę, šoka dvigubuoju žingsniu ratu dešinėn (19 brėž.).

5-8 taktas

Berniukai, nuleidę riestainį ties krūtine, grįžta aštuoniais dvigubaisiais žingsniais atbulomis atgal. Mergaitės, laikydamos riestainį aukščiau galvos, taip pat atbulos aštuoniais dvigubaisiais žingsniais sugrįžta atgal į savo vietas (20 brėž.).

Pabaigoje visi nušoka ant abių suglaustų kojų.

19 brėžinys

20 brėžinys

Paskutinis pasidžiaugimas riestainiais (16 tkt.)

Grojama trečioji muzikos dalis.

1-4 taktas

Mergaitės, pradėdamos kairę koją, šoka *polkos žingsnį su šoniniu ratu kairėn*. Šokdamos *polkos žingsnį*, jos riestainį laiko žemai, šokdamos šoninį žingsnį – aukštai.

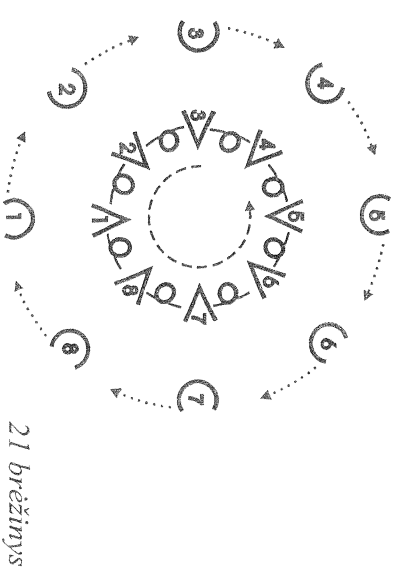
Berniukai, pasisukę į rato centrą, susikabinę už riestainių bendrame rate ir pradėdami dešine koja, šoka *polkos žingsnį su šoniniu ratu dešinėn* (21 brėž.).

5-8 taktas

Šokėjai pakartoja 1-4 takto judesius, tik pabaigoje junginį užbaigia nuošoku.

9-16 taktas

Visi pakartoja 1-8 takto judesius, tik šokėjai junginį pradeda kita koja ir šoka priešinga kryptimi. Berniukai vėl yra susikabinę už riestainių į bendrą ratą.

21 brėžinys

Pabaiga (12 tkt.)

Grojama muzikos pabaiga.

1-2 taktas

Berniukai stovi ir riestainį iškelia aukšty. Mergaitės, iškėlusios riestainį, keturiais paprastaisiais žingsniais apsiskaita visą ratuką per dešinę petį vietoje.

3-4 taktas

Nuleidę riestainį sulig krūtine, visi šoka du plačius *polkos žingsnius* į rato centrą. Sumažinę ratuką, sutopia.

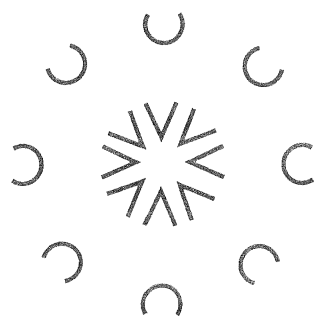
5-6 taktas

Berniukai savo riestainį paima į kairę ranką, jie vidury susiglaudė, o už jų ratą – mergaitės (22 brėž.).

Mergaitės paduoda riestainį savo berniukui – šis paima riestainį dešine ranka. Vaikai paslepia riestainius.

7-8 taktas

Šokėjai dar tupi.

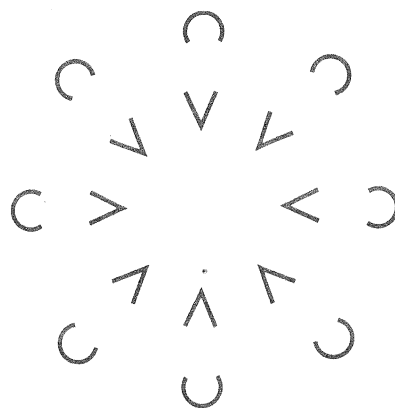
22 brėžinys

9-10 taktas

Visi stojasi. Mergaitės trimis paprastaisiais žingsniukais per dešini petį atsisuka į rato išorę (23 brėž.).

11-12 taktas

Mergaitės dešinės-kairės rankos delnu iš viršaus žemyn glosto 4 kartus krūtinę – jos gardžiuojasi riestainiu.

23 brėžinys